

Број: 03-02-703/2022
Сарајево, 24.06.2022. године

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
SARAJEVO

Primljeno: 27-06-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	1372	122

ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- Представнички дом -
госп Мирсад Заимовић, предсједавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, предсједавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације БиХ, а у вези са одредбама чл. 163, 164. и 165. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08 и 26/20) и чл. 155, 156. и 157. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09 и 24/20), ради разматрања и прихватања, достављам Вам **НАЦРТ ЗАКОНА О ЕНЕРГИЈИ И РЕГУЛАЦИЈИ ЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 317. сједници, одржаној 02.06.2022. године.

Нацрт закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

Прилог: - Нацрт закона на српском језику и
- Образац број 2

Цц: Федерално министарство енергије, рударства и индустрије
госп Нермин Џиндић, министар

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН О ЕНЕРГИЈИ И РЕГУЛАЦИЈИ ЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Сарајево, јуни 2022. године

ЗАКОН О ЕНЕРГИЈИ И РЕГУЛАЦИЈИ ЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДИО ПРВИ – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

(1) Овим законом уређују се начин утврђивања и провођења енергетске политике и планирања развоја, акти којима се утврђује и на основу којих се проводи енергетска политика и планирање енергетског развоја, одређивање за кориштење обновљивих извора енергије и остваривање енергетске ефикасности, организација и функционисање регулаторног тијела те основна питања обављања и регулисања енергетских дјелатности у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација).

(2) Овим законом уређују се питања која су од заједничког интереса за све енергетске дјелатности или која су везана за више облика енергије, при чему се питања везана за секторе електричне енергије, природног гаса, нафтних деривата, обновљивих извора енергије и енергијске ефикасности уређују посебним законима.

Члан 2.

(Дефиниција појединих израза)

(1) Поједини изрази употребљени у овом закону имају сљедећа значења:

- a) „Енергетски субјекат“ означава правно или физичко лице које обавља једну или више енергетских дјелатности.
- b) „Регулаторна комисија“ означава Регулаторну комисију за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине.
- c) „Енергетска заједница“ је заједница Европске уније и уговорних чланица у складу са Уговором о успостави Енергетске заједнице („Службени гласник БиХ – Међународни уговори”, број 09/06).
- d) „Енергетски систем“ је електроенергетски систем, систем природног гаса, нафте или деривата нафте који се састоји од енергетских објеката међусобно повезаних тако да чине јединствену техничко-технолошку цјелину.
- e) „Иматељ дозволе“ је енергетски субјекат који посједује дозволу за обављање енергетске дјелатности.
- f) „ЛПГ“ је течни нафни гас.
- g) „Угрожен купац“ је купац из категорије домаћинства коме је овај статус признат по основу стања социјалне потребе, односно висине прихода или удјела трошкова за енергију у оквиру расположивих прихода.
- h) „Заштићен купац“ је купац из категорије домаћинства коме је овај статус признат по основу потреба заштите живота и здравља, због чега не смије бити искључен са електроенергетске мреже.

(2) Изрази који нису дефинисани овим чланом имају значења утврђена законима којима се уређују сектори електричне енергије, природног гаса, нафтних деривата, обновљивих извора енергије и енергијске ефикасности усвојеним на нивоу Федерације.

ДИО ДРУГИ – ЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ДЈЕЛАТНОСТИ
ПОГЛАВЉЕ I. ЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА
ЕНЕРГЕТИКЕ

Члан 3.

(Циљеви енергетске политике)

Енергетска политика Федерације обухвата мјере и активности које се подузимају ради остваривања сљедећих дугорочних циљева:

- a) поуздано, сигурно и квалитетно снабдијевање енергијом и енергентима,
- b) дугорочно уравнотежен и одржив развој енергетског сектора,
- c) конкурентност на тржишту енергије заснованом на начелима недискриминације, јавности и транспарентности,
- d) заштита крајњих купаца,
- e) стварања услова за инвестирање у енергетику,
- f) развој енергетске инфраструктуре и увођење савремених технологија,
- g) стварање услова за кориштење нових извора енергије у производњи и потрошњи енергије,
- h) стварање економских, привредних и финансијских услова за декарбонизацију енергетског сектора, производњу и потрошњу енергије из обновљивих извора енергије и кориштењем ефикасне когенерације,
- i) обезбјеђивање услова за унапређење енергијске ефикасности у обављању енергетских дјелатности и потрошњи енергије,
- j) унапређивање заштите околиша у свим областима у којима се обављају енергетске дјелатности и
- k) повезивање енергетског система Федерације са другим енергетским системима.

Члан 4.

(Провођење енергетске политике)

Основни акти којим се утврђује, планира и проводи енергетска политика и развој су Енергетска стратегија Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Енергетска стратегија), Акциони план за provedбу Енергетске стратегије Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Акциони план) и Извјештај о provedби Енергетске стратегије и Акционог плана (у даљњем тексту: Извјештај о provedби).

Члан 5.

(Енергетска стратегија)

- (1) Енергетска стратегија је акт којим се утврђује политика и планира развој у сектору енергетике.
- (2) Енергетском стратегијом се одређују:
 - a) основи усклађивања са стратешким документима Босне и Херцеговине,
 - b) дугорочни циљеви развоја појединих енергетских дјелатности,
 - c) приоритети развоја енергетике,
 - d) утврђивање дугорочних енергетских потреба Федерације,
 - e) извори и начин обезбјеђивања потребних количина енергије, укључујући дугорочно планирање структуре енергетских извора,
 - f) правци развоја кориштења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергијске ефикасности,

- g) потребна улагања у енергетику,
 - h) унапређивање заштите животне средине и ублажавање климатских промјена, укључујући:
 - смањење емисија стакленичких гасова по секторима (декарбонизација),
 - очекивани напредак у погледу преласка на привреду базирану на ниским емисијама стакленичких гасова,
 - очекивани друштвено-економски учинак мјера смањења стакленичких гасова,
 - i) мјере за подстицање конкуренције и либерализацију енергетског тржишта,
 - j) мјере за обезбјеђивање заштите крајњих купаца, укључујући и угрожене купце,
 - k) други елементи од значаја за остваривање циљева енергетске и климатске политике.
- (3) Федерално министарство енергетике, рударства и индустрије (у даљњем тексту: Министарство) припрема, Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада Федерације) предлаже, а Парламент Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Парламент Федерације) доноси Енергетску стратегију.
- (4) Енергетска стратегија доноси се сваких 10 година, за плански период од 30 година.
- (5) Енергетска стратегија припрема се у сарадњи са кантонима.
- (6) Министарство прати реализацију Енергетске стратегије и по потреби предлаже њене измјене и допуне у складу са процедуром из става (3) овог члана.

Члан 6.

(Акциони план)

- (1) Акциони план је акт којим се проводи енергетска политика и утврђују мјере, носиоци активности, рокови, начин остваривања сарадње са кантонима и јединицама локалне самоуправе на подручју планирања развоја енергетског сектора и сарадње са енергетским субјектима и међународним организацијама, као и други елементи од значаја за реализацију Енергетске стратегије.
- (2) Влада Федерације доноси Акциони план на приједлог Министарства за период до 10 година.
- (3) Енергетски субјекти, кантони и јединице локалне самоуправе дужни су на захтјев Министарства доставити податке потребне за израду Акционог плана у року од 90 дана од дана достављања захтјева.
- (4) Министарство прати реализацију Акционог плана и по потреби предлаже Влади Федерације његове измјене и допуне, најмање сваке треће године.

Члан 7.

(Усклађивање планова и изградње)

- (1) Кантони и јединице локалне самоуправе дужни су хармонизовати своја планска документа са Енергетском стратегијом и Акционим планом.
- (2) Оператори мрежних система усклађују програме и планове изградње, одржавања и кориштења енергетских објеката са Енергетском стратегијом, Акционим планом, плановима и програмима кантона и јединица локалне самоуправе.

(3) Министарство је дужно приликом издавања енергетског одобрења/дозволе провјерити усклађеност предложене изградње енергетског објекта са циљевима дефинисаним у Енергетској стратегији и Акционом плану.

Члан 8.

(Извјештај о provedби)

(1) Влада Федерације подноси Парламенту Федерације Извјештај о provedби Енергетске стратегије и Акционог плана сваке треће године.

(2) Извјештај о provedби нарочито садржи:

- a) резултате остварене до краја извјештајног периода у односу на постављене циљеве,
- b) оцјену утицаја остварених резултата,
- c) приједлог мјера за повећање ефикасности имплементације, и
- d) процјену потребе за измјенама и допунама Енергетске стратегије и Акционог плана.

(3) Извјештај о provedби доставља се Парламенту Федерације најкасније до 30. јуна године у којој се подноси извјештај.

Члан 9.

(Израда националних и ентитетских планова и других докумената)

Министарство, у сарадњи са другим надлежним министарствима, учествује у изради националних планова, ентитетских планова и других докумената којим се уређују политике, циљеви, мјере и ефекти у областима декарбонизације, енергетске ефикасности, енергетске сигурности, унутрашњег тржишта енергије, те истраживања, иновације и конкурентности, укључујући и Интегрисани национални енергетски и климатски план.

Члан 10.

(Енергетски биланс)

(1) Енергетским билансом се утврђују укупна потрошња и потребе за енергијом и енергентима, извори обезбјеђивања потребних количина енергије и енергената те начин и мјере за задовољавање потреба.

(2) Енергетски биланс садржи:

- a) биланс електричне енергије,
- b) биланс угља,
- c) биланс нафте и нафтних деривата,
- d) биланс природног гаса,
- e) биланс топлотне енергије,
- f) биланс обновљивих извора енергије,
- g) по потреби биланс других врста енергије и енергената.

(3) Влада Федерације на приједлог Министарства доноси годишњи и трогодишњи биланс, најкасније до краја децембра текуће године.

(4) На захтјев Министарства енергетски субјекти, министарства надлежна за одговарајућу област и надлежни органи кантона и јединица локалне самоуправе, дужни су да доставе податке за израду енергетског биланса у року од 30 дана од дана достављања захтјева.

(5) Министарство објављује Енергетски биланс у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и на својој интернет страници најкасније 15 дана од дана усвајања.

(6) Министарство доноси правилник којим се детаљније прописују садржај и формат енергетског биланса и појединачних секторских биланса, врсте података, рокови и начин достављања података, начин објаве биланса и други елементи неопходни за израду и праћење остварења енергетског биланса.

ПОГЛАВЉЕ II. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ, ЕФИКАСНА КОГЕНЕРАЦИЈА И ЕНЕРГИЈСКА ЕФИКАСНОСТ

Члан 11.

(Кориштење обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације)

(1) Кориштење обновљивих извора енергије и ефикасна когенерација су од јавног интереса за Федерацију.

(2) Надлежности и одговорности за утврђивање и провођење политике подстицања производње енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, промовисање кориштења обновљивих извора енергије, циљеви Федерације у погледу учешћа обновљивих извора енергије, технологије, услови и начин производње и кориштења енергије из обновљивих извора енергије, подстицаји за кориштење, те друга питања везана за кориштење обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације одређују се посебним законом.

Члан 12.

(Енергијска ефикасност)

(1) Ефикасно кориштење енергије је од јавног интереса за Федерацију.

(2) Ефикасно кориштење енергије у производњи, транспорту, дистрибуцији и крајњој потрошњи, доношење и провођење планова за унапређење енергетске ефикасности, мјере за унапређење енергетске ефикасности, обавезе потрошача енергије у погледу примјене мјера енергетске ефикасности, начин финансирања и друга питања везана за енергијску ефикасност уређују се посебним законом.

ПОГЛАВЉЕ III. ЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И ДОЗВОЛЕ

Члан 13.

(Енергетске дјелатности)

(1) Енергетским дјелатностима у смислу овог закона сматрају се:

- a) производња електричне енергије,
- b) дистрибуција електричне енергије,
- c) дистрибуција електричне енергије у затвореном дистрибутивном систему,
- d) снабдијевање електричном енергијом,
- e) трговина електричном енергијом,
- f) складиштење електричне енергије,
- g) агрегација дистрибуираних ресурса у сектору електричне енергије,

- h) дјелатности енергетске заједнице грађана у сектору електричне енергије,
- i) производња природног гаса,
- j) дистрибуција природног гаса,
- k) дистрибуција природног гаса у затвореном дистрибутивном систему,
- l) снабдијевање природним гасом,
- m) трговина природним гасом,
- n) складиштење природног гаса,
- o) управљање терминалом за утечњени природни гас,
- p) управљање мјестом за снабдијевање утечњеним природним гасом,
- q) управљање мјестом за снабдијевање компримованим природним гасом,
- r) производња нафтних деривата,
- s) трговина на велико нафтним дериватима изузев ЛПГ,
- t) транспорт нафтних деривата друмским или жељезничким саобраћајем,
- u) трговина на мало нафтним дериватима,
- v) складиштење нафтних деривата изузев ЛПГ,
- w) трговање ЛПГ.

(2) Посебним законима којима се уређују сектори електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата детаљно се прописују енергетске дјелатности у сваком сектору.

Члан 14.

(Дозвола за обављање енергетске дјелатности)

(1) Енергетске дјелатности из Члан 13. овог закона могу се обављати на основу рјешења којим се дозвољава обављање те дјелатности (у даљњем тексту: дозвола), осим уколико посебним законом није прописано другачије.

(2) Дозволу за обављање енергетске дјелатности издаје Регулаторна комисија.

(3) Начин, критерији и услови издавања и одузимања дозвола, као и изузеци од обавезе прибављања дозволе прописују се посебним законима којима се уређују сектори електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата.

(4) Енергетски субјекат је дужан испуњавати услове прописане дозволом за обављање енергетске дјелатности.

Члан 15.

(Раздвајање дјелатности)

(1) Енергетски субјекти који обављају двије или више енергетских дјелатности или уз енергетску дјелатност обављају другу дјелатност дужни су у свом интерном рачуноводству водити пословне књиге и састављати финансијске извјештаје за сваку енергетску дјелатност посебно и одвојено од других дјелатности, а у складу са прописима којима се уређује област рачуноводства и ревизије.

(2) Посебним законима којима се уређују области електричне енергије и природног гаса прописују се друге обавезе енергетских субјеката у погледу раздвајања дјелатности.

(3) Регулаторна комисија одлуком утврђује начин и поступак вођења раздвојеног рачуноводства.

ПОГЛАВЉЕ IV. ЈАВНА УСЛУГА

Члан 16.

(Јавна услуга)

- (1) Енергетском субјекту који обавља дјелатност у сектору електричне енергије и природног гаса може се наметнути обавеза пружања јавне услуге која се може односити на сигурност, укључујући сигурност снабдијевања, редовност, квалитет и цијену испоруке те заштиту околиша, укључујући енергијску ефикасност, енергију из обновљивих извора и заштиту климе.
- (2) Обавеза јавне услуге намеће се у циљу заштите потрошача, обезбјеђења сигурности снабдијевања, заштите околиша или стварања једнаких услова за конкуренцију.
- (3) Обавеза јавне услуге мора бити јасно дефинисана, транспарентна, недискриминацијска и провјерљива те мора гарантовати једнакост приступа купцима.
- (4) Посебним законима којима се уређују области електричне енергије и природног гаса детаљно се уређују питања везана за пружање јавне услуге.

ПОГЛАВЉЕ V. УГРОЖЕНИ И ЗАШТИЋЕНИ КУПЦИ

Члан 17.

(Угрожени и заштићени купци)

- (1) Угрожени купац има право на субвенцију дијела трошкова за утрошену електричну енергију у износу који се прописује уредбом из става (3) овог члана.
- (2) Заштићеном купцу не може се извршити обустава испоруке електричне енергије због неплаћања.
- (3) Влада Федерације доноси уредбу којом се уређују питања од значаја за заштиту угрожених и заштићених купаца, укључујући:
 - a) мјере ради заштите угрожених купаца,
 - b) услове за стицање статуса угроженог и заштићеног купца,
 - c) садржај захтјева и доказе који се прилажу за стицање статуса угроженог и заштићеног купца,
 - d) начин заштите угроженог купца и ниво субвенција за трошкове електричне енергије или природног гаса,
 - e) рок и поступак за одлучивање о стицању статуса угроженог и заштићеног купца,
 - f) садржај акта којим се утврђује статус угроженог и заштићеног купца, те
 - g) начин вођења евиденције о угроженим и заштићеним купцима.
- (4) Средства за заштиту угрожених и заштићених купаца обезбјеђују се из буџета Федерације, кантона и општина.

**ДИО ТРЕЋИ – РЕГУЛИСАЊЕ И НАДЗОР ЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ
ПОГЛАВЉЕ VI. РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГИЈУ У ФЕДЕРАЦИЈИ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 18.

(Регулаторна комисија)

- (1) Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Регулаторна комисија) је регулаторно тијело које регулише и надзире тржишта електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата у Федерацији, на принципима непристрасности, транспарентности, правичности, недискриминације, конкурентности, независности и заштите учесника на тржишту, у складу са посебним законима којима се уређују сектори електричне енергије, обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, природног гаса и нафтних деривата.
- (2) Регулаторна комисија дјелује независно од било којег тржишног интереса и не смије примати инструкције од органа извршне власти, енергетских субјеката и корисника њихових производа и услуга, као и других правних и физичких лица.
- (3) Регулаторна комисија је самостална у одређивању интерне организације те кадровских и материјалних ресурса потребних за остваривање својих надлежности.
- (4) Регулаторна комисија за свој рад одговара искључиво Парламенту Федерације.

Члан 19.

(Правни статус)

- (1) Регулаторна комисија је специјализирана, самостална и непрофитна организација у Федерацији.
- (2) Регулаторна комисија има својство правног лица.

Члан 20.

(Назив и сједиште)

- (1) Назив Регулаторне комисије је: „Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине“.
- (2) Сједиште Регулаторне комисије је у Мостару.

Члан 21.

(Печат)

Регулаторна комисија има печат који се израђује, употребљава и чува у складу са Законом о печату Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 2/94, 21/96 и 46/07).

Члан 22.

(Општи циљеви)

У складу са енергетском политиком Федерације, овим законом, посебним законима којима се уређују сектори електричне енергије, обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, природног гаса и нафтних деривата, те provedбени актима донесеним на основу истих Регулаторна комисија, у оквиру својих надлежности, подузима мјере за остваривање сљедећих циљева:

- а) успостављање стабилног регулаторног оквира,
б) промоција конкурентног, ефикасног, флексибилног, сигурног и еколошки одрживог тржишта,

- c) отварање тржишта свим произвођачима, купцима, трговцима и снабдјевачима,
- d) осигуравање услова за ефикасан и поуздан рад мрежних система,
- e) стварање услова за приступ треће стране мрежним системима,
- f) промоција адекватности енергетских система,
- g) уклањање ограничења у трговини енергијом,
- h) стварање услова за ефикасност, економичност и сигурност при кориштењу енергије,
- i) унапређење енергијске ефикасности,
- j) подстицање ефикасности у раду енергетских система,
- k) интеграција обновљивих извора енергије и дистрибуиране производње,
- l) осигуравање високог степена заштите права купаца и других учесника на тржишту,
- m) допринос постизању високих стандарда квалитета услуга,
- n) унапређење заштите околиша и сигурности имовине и лица при обављању енергетских дјелатности,
- o) стварање услова за одрживост, развој и инвестирање у енергетику,
- p) усклађивање регулаторног оквира са релевантним законодавством.

Члан 23.

(Надлежности)

- (1) Опште надлежности Регулаторне комисије су:
 - a) издавање дозвола за обављање енергетских дјелатности,
 - b) надгледање енергетских субјеката којима је издао дозволу,
 - c) доношење тарифних методологија и одређивање цијена и накнада,
 - d) прописивање услова приступа треће стране дистрибутивним системима,
 - e) доношење и давање сагласности на подзаконске и друге акте из своје надлежности,
 - f) учешће у спровођењу система подстицаја за кориштење обновљивих извора енергије и система за унапређење енергијске ефикасности,
 - g) доношење обавезујућих одлука по питањима из своје надлежности,
 - h) рјешавање спорова између учесника на тржишту,
 - i) покретање прекршајних поступака и издавање прекршајних налога.
- (2) Надлежности Регулаторне комисије детаљније се уређују посебним законима којима се уређују сектори електричне енергије, природног гаса, нафтних деривата, обновљивих извора енергије и енергијске ефикасности.
- (3) Регулаторна комисија ће послове из своје надлежности обављати у складу са циљевима прописаним Енергетском стратегијом и Акционим планом.

Члан 24.

(Састав Регулаторне комисије)

- (1) Регулаторну комисију чине три члана Регулаторне комисије.
- (2) Регулаторна комисија има секретара и запосленике у организационим јединицама.
- (3) Мандат члана Регулаторне комисије траје пет година.
- (4) Исто лице може бити именовано у састав Регулаторне комисије највише два пута.

Члан 25.

(Предсједавајући Регулаторне комисије)

- (1) Регулаторна комисија има предсједавајућег, којег бирају три члана Регулаторне комисије између себе.
- (2) Предсједавајући Регулаторне комисије:
 - a) руководи радом Регулаторне комисије,
 - b) потписује акте Регулаторне комисије,
 - c) представља Регулаторну комисију према трећим лицима,
 - d) сазива и предсједава сједницама Регулаторне комисије,
 - e) прати спровођење аката Регулаторне комисије, те
 - f) обавља друге послове у складу са овим законом и статутом Регулаторне комисије.
- (3) Чланови Комисије се на равноправној основи смјењују на положају предсједавајућег сваке године.
- (4) Предсједавајући Регулаторне комисије може овласти другог члана Регулаторне комисије да привремено обавља неке или све дужности предсједавајућег.

Члан 26.

(Избор и именовање чланова Регулаторне комисије)

- (1) Чланове Регулаторне комисије именује Парламент Федерације на основу јавног конкурса.
- (2) За члана Регулаторне комисије може бити именовано лице које је држављанин Босне и Херцеговине са сталним пребивалиштем у Федерацији и које испуњава следеће услове:
 - a) висока стручна спрема техничке, економске или правне струке,
 - b) најмање десет година професионалног искуства у енергетском сектору на пословима који захтијевају високу стручну спрему,
 - c) претходно искуство и знања о питањима везаним за енергетске дјелатности, посебно у областима техничких наука, економије, права или заштите околиша,
 - d) доказани успјешни резултати рада током радног искуства,
 - e) активно познавање енглеског језика или неког другог свјетског језика.
- (3) Поступак избора и именовања чланова Регулаторне комисије покреће Министарство по обавијести Регулаторне комисије, најкасније шест мјесеци прије истека мандата члана Регулаторне комисије.
- (4) Министарство прибавља овлаштење Владе Федерације и расписује јавни конкурс који се објављује на службеној интернет страници Министарства, те у најмање два дневна листа и „Службеним новинама Федерације БиХ“.
- (5) Влада Федерације именује комисију за провођење јавног конкурса за избор чланова Регулаторне комисије и утврђивање ранг листе кандидата (у даљњем тексту: Комисија) која има пет чланова.
- (6) Чланови Комисије се бирају из реда државних службеника, академске заједнице и истакнутих стручњака у сектору енергетике, те са вишегодишњим радним искуством у области енергетике и не могу бити запосленици енергетских субјеката.
- (7) Рјешење о именовању Комисије објављује се у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и на службеној интернет страници Владе Федерације.

(8) Комисија проводи јавни конкурс за избор чланова Регулаторне комисије и израђује и доставља извјештај са приједлогом ранг листе кандидата у року од 60 дана од дана затварања јавног конкурса.

(9) Влада Федерације у року од 30 дана од дана пријема извјештаја Комисије доставља Парламенту Федерације приједлог за именовање кандидата са ранг листе за члана Регулаторне комисије.

(10) Парламент Федерације на основу приједлога из става (9) овог члана именује члана Регулаторне комисије.

(11) При именовању чланова Регулаторне комисије мора се осигурати равноправна заступљеност конститутивних народа у Федерацији.

Члан 27.

(Именовање вршиоца дужности члана Регулаторне комисије)

(1) Члан Регулаторне комисије коме је истекао мандат наставља са радом као вршилац дужности, док Парламент Федерације не именује новог члана.

(2) У случају престанка мандата члана Регулаторне комисије из разлога наведених у Члан 29. став (2) овог закона, Влада Федерације је дужна у року од десет дана именovati вршиоца дужности члана Регулаторне комисије, док Парламент Федерације не именује новог члана.

(3) За вршиоца дужности из става (2) овог члана именује се упосленик Регулаторне комисије који има најбоље квалификације за обављање те функције и припадник је истог конститутивног народа као и члан Регулаторне комисије којем је престао мандат.

(4) Влада Федерације дужна је без одлагања обавијестити Парламент Федерације о наступању околности из става (1) или (2) овог члана.

Члан 28.

(Околности због којих се не може обављати функција члана Регулаторне комисије)

(1) Члан Регулаторне комисије не може бити именован нити обављати функцију у сљедећим случајевима:

- a) ако је са другим чланом Регулаторне комисије у браку или сродству по равној линији, побочној линији до трећег степена закључно, као и по тазбини до другог степена закључно,
- b) ако је правоснажно осуђиван за кривично дјело злоупотребе положаја или овлаштења, проневјере у служби, преваре у служби, несавјесног рада у служби или друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање дужности у Регулаторној комисији,
- c) ако је члан органа законодавне, извршне или судске власти или надзорног или управног одбора било којег привредног друштва,
- d) ако је у вријеме именовања члан политичке странке или је активно укључен у политичке активности,
- e) ако је власник, дионичар или власник удјела основног капитала енергетског субјекта или има сличан финансијски интерес у енергетском сектору неспојив са обављањем функције члана Регулаторне комисије,

- f) ако је члан његове уже породице (брачни или изванбрачни партнер, дијете, отац, мајка, брат или сестра, очух) власник, дионичар или власник удјела основног капитала енергетског субјекта,
 - g) ако обавља послове за енергетске субјекте и/или повезана лица у смислу закона којим се дефинише пословање привредних друштава.
- (2) Околности из става (1) тачка б) овог члана документују се одговарајућом потврдом надлежних судских органа, а околности из става (1) тачке ц) до ф) изјавом издатом под материјалном и кривичном одговорности.

Члан 29.

(Престанак мандата члана Регулаторне комисије)

- (1) Мандат члана Регулаторне комисије престаје:
- a) истеком периода на који је члан Регулаторне комисије именован,
 - b) прије истека периода на који је члан Регулаторне комисије именован под условима из става (2) овог члана.
- (2) Парламент Федерације ће разријешити дужности члана Регулаторне комисије прије истека периода на који је именован искључиво у случају:
- a) да члан Регулаторне комисије поднесе оставку,
 - b) теже повреде радне дужности у погледу неизвршавања дужности Регулаторне комисије, онемогућавања доношења одлука Регулаторне комисије или кршења одредби о тајности повјерљивих података и информација,
 - c) немогућности уредног обављања дужности у периоду дужем од шест мјесеци због болести или другог разлога,
 - d) неоправданог одсуства са више од три узастопне сједнице Регулаторне комисије,
 - e) смрти или дјелимичног или потпуног губитка пословне способности,
 - f) наступања околности из Члан 28. став (1) овог закона,
 - g) ако се утврди да је поступио супротно правилима дефинисаним етичким кодексом Регулаторне комисије,
 - h) да се утврди да је кандидат у поступку избора доставио неистините податке или пропустио да изнесе податке о околностима битним за утврђивање приједлога за његово именовање.
- (3) У случају наступања околности из става (2) овог члана, секретар Регулаторне комисије и најмање један од чланова Регулаторне комисије дужни су о томе без одлагања обавијестити Владу Федерације.
- (4) Одлука Парламента Федерације о разрјешењу може бити донијета само на основу образложеног приједлога Владе Федерације, послије спроведеног поступка у коме су утврђене све релевантне околности и у коме је члану Регулаторне комисије против кога је покренут поступак омогућено да се изјасни о свим околностима.

Члан 30.

(Статут)

- (1) Регулаторна комисија доноси Статут којим се уређују надлежности, организација и управљање, овлашћења, финансирање, јавност рада, заштита повјерљивих информација, акти Регулаторне комисије, те друга питања од значаја за рад Регулаторне комисије.

(2) Статут Регулаторне комисије објављује се у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и на службеној интернет страници Регулаторне комисије.

Члан 31.

(Етички кодекс)

- (1) Регулаторна комисија доноси етички кодекс којим се утврђују правила и принципи етичког понашања чланова и радника Регулаторне комисије у обављању њихових радних обавеза.
- (2) Етичким кодексом се поред осталог дефинишу питања спречавања сукоба интереса и злоупотребе положаја те поступања са повјерљивим информацијама.

Члан 32.

(Доношење одлука)

- (1) Регулаторна комисија одлуке доноси већином гласова чланова Регулаторне комисије.
- (2) Члан Регулаторне комисије не смије учествовати у гласању о питањима за која има директни или индиректни интерес.
- (3) Члан Регулаторне комисије који дође у сукоб интереса или сматра да је у сукобу интереса дужан је:
 - a) без одлагања о томе обавијестити друге чланове Регулаторне комисије,
 - b) у потпуности открити природу и околности таквог интереса,
 - c) напустити сједницу и изузети се из одлучивања о предметном питању како би остали чланови Регулаторне комисије размотрили околности и одлучили да ли је његово учешће у поступку одлучивања дозвољено.
- (4) Све одлуке из надлежности Регулаторне комисије доносе се у писаној форми и садрже основе и образложење за њихово доношење.
- (5) Одлуке Регулаторне комисије се објављују у "Службеним новинама Федерације БиХ" и на службеној интернет страници Регулаторне комисије у складу са одредбама Статута Регулаторне комисије.

Члан 33.

(Јавност рада и приступ информацијама)

- (1) Сједнице Регулаторне комисије су јавне, осим у случају када се разматрају повјерљиве информације или лични подаци у складу са одредбама закона којима се уређује право на приватност и заштиту података и актима Регулаторне комисије.
- (2) Информације, документација и акти Регулаторне комисије доступни су јавности у складу са одредбама закона којим се уређује слобода приступа информацијама.
- (3) Регулаторна комисија може организовати јавну расправу у поступку доношења аката из своје надлежности у циљу прикупљања коментара јавности и утврђивања свих релевантних чињеница за доношење одлуке.
- (4) Регулаторна комисија доноси посебан правилник којим се детаљније уређује организовање јавних расправа из става (3) овог члана.

Члан 34.

(Акти Регулаторне комисије)

- (1) Регулаторна комисија доноси опште и појединачне акте који су потребни за њен рад и остваривање надлежности прописаних овим законом и другим посебним законима.
- (2) Појединачни акти које Регулаторна комисија доноси у остваривању својих регулаторних надлежности су коначни.
- (3) Против појединачних аката Регулаторне комисије странка може покренути управни спор подношењем тужбе код надлежног суда.
- (4) Тужба не одгађа извршење појединачног акта против којег је покренут управни спор, уколико надлежни суд другачије не одлучи.
- (5) Акти и друга документација Регулаторне комисије чувају се у складу са правилима којима је уређена односна област.

Члан 35.

(Буџет)

- (1) Регулаторна комисија има буџет и самостална је у распоређивању свог буџета ради остваривања својих надлежности.
- (2) Буџет Регулаторне комисије израђује се за трогодишњи плански период, исказано на годишњем нивоу.
- (3) Буџет Регулаторне комисије одобрава Парламент Федерације сваке три године.
- (4) Регулаторна комисија доставља приједлог буџета Парламенту Федерације најкасније до краја септембра у години која претходи планском периоду.
- (5) У случају да Парламент Федерације не размотри приједлог буџета Регулаторне комисије у року од три мјесеца од дана достављања, сматра се да је исти одобрен.
- (6) У случају да Парламент Федерације не одобри приједлог буџета Регулаторне комисије, Регулаторна комисија до поновне одлуке Парламента Федерације послује у оквиру финансијских средстава утврђених посљедњим одобреним буџетом.
- (7) Измјене одобреног буџета Регулаторне комисије врше се изузетно и на основу образложеног захтјева Регулаторне комисије, а одобрава их Парламент Федерације.
- (8) Буџет Регулаторне комисије објављује се у „Службеним новинама Федерације БиХ“.
- (9) Регулаторна комисија има обавезу израде и ревизије финансијских извјештаја у складу са прописима којима се уређује област рачуноводства и ревизије.
- (10) Регулаторна комисија има право формирати буџетску резерву у износу који не може бити већи од 10% годишњег буџета.

Члан 36.

(Финансирање)

- (1) Регулаторна комисија се финансира из прихода од регулаторних накнада које наплаћује од ималаца дозвола који се баве енергетским дјелатностима, једнократних накнада које се обрачунавају за провођење појединачних поступака из регулаторних надлежности, те осталих прихода које остварује у складу законом.
- (2) Регулаторна комисија доноси правила којим се утврђује висина накнада из става (1) овог члана.

(3) Ако се годишњим обрачуном прихода и расхода Регулаторне комисије утврди да су укупно остварени приходи већи од укупно остварених расхода, остварени вишак средстава преноси се у наредну годину, уз усклађивање извора и потребне висине прихода.

Члан 37.

(Достављање података и информација Регулаторној комисији)

(1) Регулаторна комисија је овлаштена да од иматеља дозвола захтијева податке, информације, извјештаје и друге потребне документе, укључујући финансијске, који су неопходни за обављање послова из надлежности Регулаторне комисије на темељу овог закона и других закона.

(2) Иматељ дозволе дужан је у року који одреди Регулаторна комисија одговорити на захтјев Регулаторне комисије и доставити затражене податке, информације, извјештаје и друге потребне документе и сарађивати са Регулаторном комисијом у складу са захтјевом из става (1) овог члана.

(3) Регулаторна комисија дужна је користити податке, информације, извјештаје и друге потребне документе само у сврху обављања законом утврђених надлежности.

(4) Регулаторна комисија доноси правила којим се уређују питања редовног извјештавања Регулаторне комисије од стране иматеља дозвола и која прописују садржај извјештаја, начин, рокове те друга питања од значаја за извјештавање.

Члан 38.

(Тајност података и информација)

(1) Чланови и запосленици Регулаторне комисије дужни су чувати тајност повјерљивих информација до којих су дошли у обављању послова из своје надлежности.

(2) Чланови и запосленици Регулаторне комисије дужни су чувати тајност повјерљивих информација након престанка мандата или радног односа.

(3) Регулаторна комисија доноси посебан правилник којим прописује појам и врсте, те мјере и поступке за утврђивање, употребу и заштиту повјерљивих информација из ставова (1) и (2) овог члана.

Члан 39.

(Рјешавање жалби и спорова)

(1) Регулаторна комисија има надлежност за рјешавање жалби и спорова, у складу са законима којим се уређују сектори електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата и другим посебним законима.

(2) Регулаторна комисија доноси правилник о рјешавању жалби и спорова из своје надлежности.

Члан 40.

(Извјештавање и сарадња)

(1) Регулаторна комисија о свом раду подноси извјештај Парламенту Федерације најмање једном годишње.

(2) Регулаторна комисија сарађује са органима и институцијама, регулаторним комисијама и енергетским субјектима у Босни и Херцеговини.

ПОГЛАВЉЕ VII. РЕГУЛАТОРНО НАДГЛЕДАЊЕ

Члан 41.

(Провођење регулаторног надгледања)

- (1) Регулаторна комисија проводи поступак надгледања иматеља дозвола у оквиру својих надлежности прописаних одредбама овог закона и других закона којима се уређују посебне области у сектору енергетике, о чему доноси посебан правилник.
- (2) Надгледање из става (1) овог члана врши се као редовно или ванредно надгледање и као непосредно или посредно, прибављањем података, информација, извјештаја и других потребних докумената.
- (3) Иматељ дозволе је дужан Регулаторној комисији омогућити надгледање у свом сједишту и/или на осталим мјестима у којима исти обавља дјелатност и послове у вези с којима Регулаторна комисија обавља надгледање.
- (4) Иматељ дозволе је дужан овлашћеним особама Регулаторне комисије које проводе надгледање омогућити преглед опреме и постројења, пословних књига, базе података и друге документације те приступ информационом систему и технологијама које омогућавају рад информационог система, у обиму потребном за обављање надгледања.
- (5) Иматељ дозволе је дужан овлашћеним особама Регулаторне комисије које проводе надгледање предати сву затражену пословну документацију, рачунарске исписе који укључују електронску пошту, копије пословних књига те записе са телефакса у папирном или електронском облику.
- (6) Када подаци и документација из ставова (4) и (5) овог члана садрже пословну тајну, иматељ дозволе дужан је означити, уз ваљано образложење, шта се сматра пословном тајном.
- (7) О проведеном поступку надгледања овлашћене особе Регулаторне комисије које проводе надгледање сачињавају записник.

Члан 42.

(Извјештај о проведеном надгледању)

- (1) На основу проведеног надгледања овлашћене особе Регулаторне комисије сачињавају извјештај о проведеном надгледању који нарочито садржи утврђено чињенично стање и мјере за отклањање уочених неправилности.
- (2) Извјештај о проведеном надгледању се доставља иматељу дозволе код којег је проведено надгледање, који има право доставити писано изјашњење у року који одреди Регулаторна комисија, а који не може бити краћи од осам дана.
- (3) На основу извјештаја о проведеном надгледању и изјашњења иматеља дозволе Регулаторна комисија може донијети одлуку о мјерама и санкцијама.

Члан 43.

(Мјере и санкције)

Ако се у поступку надгледања утврде одступања од услова дозволе за обављање енергетске дјелатности или неправилности које су проузроковале или могу проузроковати штетне посљедице за крајње купце и учеснике на тржишту, Регулаторна комисија може:

- a) наложити отклањање утврђених неправилности, без одгађања или у року који одреди,
- b) покренути прекршајни поступак и издати прекршајни налог,
- c) одузети дозволу за обављање енергетске дјелатности,
- d) обавијестити надлежне органе о уоченим неправилностима које су из њихове надлежности.

ДИО ЧЕТВРТИ – НАДЗОР

Члан 44.

(Надзор)

(1) Управни надзор над примјеном одредби овог закона и других прописа, обављањем послова одређених овим законом, надзор над законитошћу управних и других аката које доносе надлежни органи као и надзор над њиховим поступањем врши Министарство у складу са овлашћењима прописаним овим законом, Законом о организацији органа управе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 35/05) и Законом о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98 и 48/99).

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем одредби овог закона врши Федерална управа за инспекцијске послове и кантонални органи управе надлежни за послове инспекцијског надзора над енергетским објектима и постројењима у складу с прописима којима се уређује поступак инспекцијског надзора.

ДИО ПЕТИ - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

(Прекршаји)

(1) Новчаном казном од 20.000,00 до 60.000,00 КМ казниће се за прекршај енергетски субјекат као правно лице ако:

- a) обавља енергетску дјелатност без дозволе за обављање енергетске дјелатности (Члан 14. став (1)),
- b) не испуњава услове прописане дозволом за обављање енергетске дјелатности (Члан 14. став (4)),
- c) не поступи по обавезујућој одлуци Регулаторне комисије (Члан 23. став (1) тачка г)),
- d) не достави документацију, податке и информације на тражење Регулаторне комисије (Члан 37.),
- e) не омогући надгледање или не поступи по захтјеву овлаштене особе Регулаторне комисије у поступку надгледања (Члан 41.).

(2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорна особа у правној особи новчаном казном у износу од 2.000,00 до 6.000,00 КМ.

(3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се обртник и друго физичко лице новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ.

(4) Уз новчану казну за прекршај може се правној особи која је починила два или више прекршаја или у року од године дана два или више пута поновила прекршаје

из става (1) овог члана изрећи заштитна мјера забране вршења дјелатности у чијем обављању је прекршај почињен, у трајању од једног до шест мјесеци.

(5) Уз новчану казну за прекршај може се одговорној особи у правној особи или физичкој особи која обавља привредну дјелатност која је починила два или више прекршаја или у року од године дана два или више пута поновила прекршаје из става (1) овог члана изрећи заштитна мјера забране вршења позива, дјелатности или дужности у чијем обављању је прекршај почињен, у трајању од три мјесеца до једне године.

(6) Регулаторна комисија на основу обављеног надгледања над енергетским субјектом, документације или других информација и података прибављених приликом вршења својих надлежности утврђених овим законом издаје прекршајне налоге или покреће прекршајни поступак пред надлежним органом за прекршаје из става (1) тачке б), ц), д) и е) овог члана.

Члан 46.

(1) Новчаном казном од 5.000,00 до 20.000,00 КМ казниће се за прекршај енергетски субјекат као правно лице ако:

а) не достави Министарству податке потребне за израду Акционог плана (Члан 6. став (3)),

б) не достави Министарству податке потребне за израду енергетског биланса (Члан 10. став (4)),

(2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорна особа у правној особи новчаном казном у износу од 1.000,00 до 3.000,00 КМ.

(3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се обртник и друго физичко лице новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

(4) Уз новчану казну за прекршај може се правној особи која је починила два или више прекршаја или у року од године дана два или више пута поновила прекршаје из става (1) овог члана изрећи заштитна мјера забране вршења дјелатности у чијем обављању је прекршај почињен, у трајању од једног до шест мјесеци.

(5) Овлаштени органи у смислу прописа којим се уређују прекршаји и прекршајни поступак издају прекршајне налоге или покрећу прекршајни поступак пред надлежним судом за прекршаје из става (1) овог члана.

ДИО ШЕСТИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

(Континуитет рада Регулаторне комисије)

(1) Регулаторна комисија за електричну енергију основана Законом о електричној енергији („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 42/02, 24/05, 38/05, 61/09 и 83/11), а чији назив је Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 66/13, 94/15, 54/19 и 1/22) измијењен у Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине наставља пословати према одредбама овог закона.

(2) Чланови Регулаторне комисије именовани прије ступања на снагу овог закона настављају обављати своје дужности до истека мандата.

(3) Регулаторна комисија је дужна ускладити одредбе Статута са одредбама овог закона у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(4) Регулаторна комисија је дужна ускладити свој рад и акта са одредбама овог закона у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 48.

(Доношење и примјена прописа)

(1) Министарство у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона доноси правилник о енергетском билансу из Члан 10. овог закона.

(2) Регулаторна комисија у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона доноси:

a) Правилник о јавним расправама (Члан 33.),

b) Правилник о регулаторним накнадама (Члан 36.),

c) Правилник о извјештавању (Члан 37.),

d) Правилник о заштити повјерљивих информација (Члан 38.),

e) Правилник о рјешавању жалби и спорова (Члан 39.),

f) Правилник о регулаторном надгледању (Члан 41.).

(3) До доношења подзаконских прописа на основу овог закона примјењују се важећи подзаконски прописи којима су уређена односна питања, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

(4) Захтјеви који су примљени до ступања на снагу овог закона рјешавају се по одредбама прописа који су важили у вријеме подношења захтјева, уколико је то за подносиоца захтјева повољније.

Члан 49.

(Престанак примјене закона)

Даном ступања на снагу овог закона престаје примјена одредби чл. 4. до 9., члана 11., чл. 17. до 20. и чл. 23. до 38. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 66/13, 94/15, 54/19 и 1/22) те одредби чл. 3. до 7., чл. 16. до 18. и чл. 20. до 26. Закона о нафтним дериватима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 52/14).

Члан 50.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ЕНЕРГИЈИ И РЕГУЛАЦИЈИ ЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У
ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ

I - УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење „Закон о енергији и регулацији енергетских дјелатности у Федерацији БиХ“ садржан је у одредби члана III.1. тачка ф.), који је измијењен амандманима VIII, LXXXIX и CVI Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којој је у искључивој надлежности Федерације Босне и Херцеговине утврђивање енергетске политике, укључујући расподјелу између кантона, те осигурање и одржавање потребне инфраструктуре и члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, према којем је Парламент Федерације Босне и Херцеговине, уз остала овлашћења предвиђена Уставом, одговоран за доношење закона о обављању дужности федералне власти.

II - РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

1. Увод

Федерација Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација) није усвојила закон којим би системски уредила питања од заједничког значаја за кориштење више облика енергије у секторима електричне енергије, природног гаса, нафтних деривата, обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности. Изостанак законског оквира има негативан утицај на различите процесе који се одвијају у сектору енергије успоравајући његов развој. С тим у вези, усвајање новог законског оквира нарочито је потребно у циљу:

- законског дефинисања општих и дугорочних циљева вођења енергетске политике у Федерацији, као полазне основе за рад свих надлежних органа и субјеката у сектору,
- унапређења стратешког планирања у сектору енергије, израде планских и проведбених докумената за реализацију енергетске политике Федерације,
- дефинисања услова за обављање дјелатности у сектору енергије и прописивања начина обављања дјелатности,
- увођења механизма за заштиту угрожених и заштићених купаца енергије,
- унапређења правног оквира за регулацију обављања дјелатности у енергетском сектору,
- унапређење ефикасности у контроли изградње постројења за производњу електричне енергије и употребе појединих примарних извора енергије,
- усклађивања са правном стечвином Европске уније (у даљњем тексту: ЕУ), односно захтјевима који произилазе из међународних обавеза Босне и Херцеговине.

2. Унапређење система стратешког планирања у сектору енергије

Постојећи законски оквир за стратешко планирање у сектору енергије је потребно је унаприједити како би се осигурало ефикасније планирање развоја сектора. Постојећи правни оквир прописао је обавезу израде и усвајања енергетске стратегије као кровног

документа којим се одређује стратешки развој цијелог сектора у његовој укупности, међутим садржај стратегије није детаљно прописан законом.

Одредбе о изради стратешких докумената и планирању развоја садржане у законима којим се уређују сектори електричне енергије и нафтних деривата, при чему је сваки од закона прописао израду сета стратешких и проведбених докумената за сваки сектор појединачно. Ово у пракси значи обавезу израде и усвајања већег броја планских докумената како за сектор енергије тако и за сектор нафтних деривата и то - секторске стратегије, секторске политике развоја, стратешког плана развоја и акционог плана.

Висок ниво комплексности система стратешког планирања у сектору енергије узрокује проблеме са реализацијом у пракси, како у погледу саме израде великог броја докумената, тако и у погледу осигурања проведбе и праћења степена њихове реализације.

Предметним законом уводи се нови систем стратешког планирања на нивоу цијелог сектора енергије, што подразумјева израду сљедећих докумената:

- Енергетске стратегије Федерације Босне и Херцеговине - као основног стратешког документа којим се утврђује политика и планира развој,
- Акционог плана за проведбу Енергетске стратегије Федерације Босне и Херцеговине – као основног документа за провођење енергетске политике којим се утврђују конкретне мјере, носиоци активности, рокови и друга питања од важности,
- Извјештаја о проведби Енергетске стратегије и Акционог плана – као документа којим се врши оцјена степена реализације стратегије и плана, предлажу мјере побољшање ефикасности планирања те предлажу измјене.

Поступак стратешког планирања у сектору енергије знатно се поједностављује што осигурава лакшу израду, проведбу и праћење реализације стратешко-планских докумената. Висок ниво планирања осигурава се кроз прописивање детаљног садржаја сваког од наведених докумената. Додатно, доношење планских докумената за ниво цијелог сектора енергије осигурава боље могућности за сагледавање развоја сектора на кохерентан и цјеловит начин.

Закон дефинише и обавезу надлежног министарства за учешће у изради националних планова и других докумената, укључујући и Интегрисани национални енергетски и климатски план, чиме се унапређује планирање у сектору енергије у Босни и Херцеговини.

3. Унапређење правног оквира за ефикасну регулацију у енергетском сектору

Осигурање ефикасне регулације обављања дјелатности један је од кључних предуслова за остварење стратешких циљева и унапређење рада и развоја свих субјеката. Регулаторно тијело штити купце, али и енергетске субјекте, те доприноси стабилним условима пословања. Циљ регулације дјелатности је да се отварањем енергетског тржишта и јачањем конкуренције заштите купци, утврђивањем потребне квалитете услуга, уз прихватљиве трошкове, те да се осигурају услови за привлачење капитала у енергетски сектор.

Потреба за осигурањем ефикасне регулације и високог степена независности регулаторног тијела у сектору енергије нарочито је истакнута и у релевантним ЕУ директивама које су обавезујуће и за Босну и Херцеговину. Регулаторна тијела тако морају имати јасно прописане надлежности и овлаштења да усвајају обавезујуће одлуке, проводе истраге, захтијевају информације и намећу казне учесницима на тржишту, уз осигурање веома високог нивоа функционалне, политичке и финансијске независности у своме раду.

Улогу регулаторног тијела у сектору енергије у Федерацији врши Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ФЕРК), као специјализирана, самостална, неовисна и непрофитна организација са низом регулаторних надлежности. Надлежности ФЕРК-а дефинисане су сљедећим законима:

- Законом о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 66/13, 94/15, 54/19 и 1/22),
- Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 70/13 и 5/14) те
- Законом о нафтним дериватима у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 52/14).

Опште одредбе о статусу, именовању чланова и руковођењу, финансирању и другим аспектима рада ФЕРК-а дефинисане су Законом о електричној енергији, који је усвојен 2013. године. Постојећа законска рјешења нису на потпун и довољно јасан начин одредила улогу ФЕРК-а у различитим свим областима и друга питања од важности за успостављање и провођење ефикасног система регулације енергетских дјелатности. Додатно, ФЕРК нема надлежности за регулацију дјелатности у сектору природног гаса. Предметни Закон о енергији и регулацији енергетских дјелатности у Федерацији БиХ унапређује правни оквир за регулацију дјелатности у сектору енергије, на начин да:

- јасније дефинише положај ФЕРК-а као регулаторног тијела које уређује и надзире тржишта електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата у Федерацији, на принципима непристрасности, транспарентности, правичности, недискриминације, конкурентности, независности и заштите учесника на тржишту,
- таксативно наводи циљеве регулације у сектору енергије, као и опште надлежности ФЕРК-а као регулаторног тијела,
- детаљније уређује услове за избор и именовање чланова ФЕРК-а, при томе осигуравајући висок степен интегритета и професионалног искуства одабраног кандидата, као и висок ниво транспарентности у укупном процесу избора,
- унапређује правни оквир за провођење регулаторног надгледање субјеката који обављају дјелатности у сектору енергије и дефинише мјере и санкције за случај утврђивања неправилности у њиховом раду,
- унапређује и осигурава висок степен регулаторне и финансијске независности у рад ФЕРК-а у складу са захтјевима правног оквира ЕУ директива.

4. Стварање законског основа за увођење система заштите угрожених и заштићених купаца електричне енергије

Успостављање система за заштиту крајњих купаца, нарочито угрожених купаца електричне енергије једна је од обавеза које произилазе из релевантног правног оквира ЕУ (*Директива 2009/72/ЕЗ Европског парламента и Вијећа од 13. јула 2009. о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричне енергије и стављању ван снаге Директиве 2003/54/ЕЗ*). У том смислу, директива налаже обавезу дефинисања концепта угрожених купаца који се може односити на енергетско сиромаштво и на забрану искључивања електричне енергије крајњим купцима у током одређеног критичног периода.

Предметним законом уводи се систем заштите крајњих купаца и то:

- угрожених купаца из категорије домаћинства којима се такав статус утврђује по основу стања социјалне потребе и који имају право на субвенцију дијела трошкова за утрошену електричну енергију, и
- заштићених купаца из категорије домаћинства којима се такав статус утврђује по основу потреба заштите живота и здравља, због чега не смију бити искључени са електроенергетске мреже.

Такође, је прописано овлаштење за Владу Федерације да усвајањем подзаконског акта ближе пропише мјере, услове, начин заштите и поступак за утврђивање статуса угроженог и заштићеног купца.

5. Унапређење ефикасности у контроли изградње постројења за производњу електричне енергије и употребе појединих примарних извора енергије

Контрола изградње постројења за производњу електричне енергије, односно контрола употребе појединих примарних извора енергије представља специфичан проблем у сектору енергије. У Федерацији опћенито не постоје ограничења погледу врсте објеката или кориштења одређеног примарног извора енергије, а инвеститори су начелно слободни да, уз испуњење законом прописаних услова и по прибављању потребних дозвола и сагласности, изграде било коју врсту производног објекта. Међутим, у пракси је уочено како у одређеним случајевима постоји потреба да се из разлога везаних за заштиту околиша или сигурност снабдијевања поставе одређена ограничења у изградњи објеката.

Постојећи правни оквир у том смислу није довољно јасан те је исти потребно унаприједити кроз увођење законских основа за контролу изградње постројења, у складу са стратешким одређењима Федерације.

Предметним законом унапређује се контрола изградње постројења за производњу електричне енергије у Федерацији. Закон прописује како је Федерално министарство енергије рударства и индустрије (у даљњем тексту: Министарство) приликом издавања енергетске дозволе, као акта који претходи издавању грађевинске дозволе, дужно провјерити усклађеност предложене изградње са циљевима дефинисаним у Енергетској стратегији и Акционом плану.

Другим ријечима, уколико Парламент Федерације БиХ или Влада Федерације БиХ у стратешким документима изврше одређење како је потребно дестимулисати,

ограничити или забранити изградњу одређене врсте производних објеката, Министарство ће имати потребно законско упориште и обавезу да за такве објекте не издаје енергетске дозволе.

6. Усклађивање са обавезама из Уговора о успостави Енергетске заједнице

Босна и Херцеговина, као потписница Уговора о успостави Енергетске заједнице ("Службени гласник БиХ – Међународни уговори", број 09/06) обавезала се на креирање стабилног и јединственог регулаторног оквира и тржишног простора који обезбјеђује поуздано снабдијевање енергентима и може привући инвестиције у сектору енергије. Босна и Херцеговина обавезала се да ће, заједно са другим уговорним странама, радити на успостављању заједничког тржишта које ће функционисати по стандардима тржишта енергије ЕУ, са којим ће се интегрисати.

Ови циљеви постижу се преузимањем дијелова правног оквира Енергетске заједнице, у областима електричне енергије, природног гаса, заштите животне средине, конкуренције, обновљивих енергетских ресурса, енергетске ефикасности, нафте и статистике.

Један од основних циљева правног оквира Енергетске заједнице у сектору енергије је стварање конкурентног унутрашњег тржишта које ће свим грађанима и компанијама омогућити ниже цијене, веће стандарде услуга те које ће допринијети сигурности снабдијевања и одрживости.

Предметним законом знатно се унапређује усклађеност са захтјевима који произилазе из Уговора о успостави Енергетске заједнице.

III - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗАКОНСКИХ РЈЕШЕЊА

ДИО ПРВИ – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 1. дефинише се предмет закона што обухвата начин утврђивања и енергетске политике и планирања развоја и основни оквир за организацију и функционисање регулаторног тијела и обављање енергетских дјелатности у Федерацији. Такође, наведним чланом установљава се одређено Федерације за кориштење обновљивих извора енергије и остваривање енергетске ефикасности.

Чланом 2. дефинише се значење појединих израза који су употребљени у самоме тексту закона. Додатно, прописано је како изрази који нису дефинисани овим чланом имају значења утврђена законима којима се уређују сектори електричне енергије, природног гаса, нафтних деривата, обновљивих извора енергије и енергијске ефикасности усвојеним на нивоу Федерације.

ДИО ДРУГИ – ЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ДЈЕЛАТНОСТИ

Чланом 3. дефинишу се основни дугорочни циљеви енергетске политике Федерације, што укључује поуздано, сигурно и квалитетно снабдијевање енергијом и енергентима, уравнотежен развој, конкурентност, недискриминацију, заштиту купаца, повећано инвестирање, развој инфраструктуре, кориштење нових извора енергије, стварање услова за декарбонизацију, унапређење енергетске ефикасности и заштите околиша те повезивање са другим енергетским системима.

Чланом 4. дефинишу се основни акти путем који се утврђује, планира и проводи енергетска политика.

Чланом 5. дефинише се енергетска стратегија као основни акт којим се уврђује политика и планира развој, те се одређује њен детаљан садржај, као и институције надлежне за припрему, предлагање и доношење стратегије. Такође, чланом се дефинише и период важења и плански период, те обавезна сарадња са представницима кантона на изради енергетске стратегије.

Чланом 6. дефинише се акциони план као основни акт којим се проводи енергетска политика и конкретизују мјере, активности, ноцисоци активности, рокови и други аспекти од важности за провођење политике утврђене енергетском стратегијом. Додатно, начин израде и доношења акционог плана, плански период те обавезу субјеката и институција за достављање података потребних за његову израду.

Чланом 7. прописана је обавеза кантона и јединица локалне самоуправе да хармонизују своја планска документа са енергетском стратегијом и акционим планом Федерације, како би се осигурала provedба стратегије.

Додатно, овим чланом је прописана обавеза Министарства да приликом издавања енергетске дозволе, која се издаје као један од услова за прибављање одобрења за изградњу електрана, провјери усклађеност предложене изградње са циљевима дефинисаним у енергетској стратегији и акционом плану чиме се унапређују могућности за ефикасну контролу изградње различитих врста енергетских објеката.

Чланом 8. прописана је обавеза израде Извјештаја о provedби Енергетске стратегије и Акционог плана, подношења извјештаја Парламенту Федерације, као и његов садржај. На овај начин осигурава оговарајући ниво комуникације са доносиоцима одлука, у погледу остварених резултата у извјештајном периоду, степена реализације стратешких и планских докумената те потреби њихове измјене и дораде.

Чланом 9. прописана је обавеза Министарства да, у сарадњи са другим надлежним министарствима, учествује у изради националних планова и других докумената који се усвајају на нивоу Босне и Херцеговине, укључујући и Интегрисани национални енергетски и климатски план.

Чланом 10. прописана је обавеза израде енергетског биланса као документа којим се утврђује укупна потрошња и потребе за енергијом и енергентима, извори и начин и мјере за задовољавање потреба за енергијом и енергентима у Федерацији. Чланом је прописан садржај, израда и доношење, достављање података и објављивање енергетског биланса у Службеним новинама.

Члановима 11. и 12. установљено је стратешко одређење Федерације за кориштење обновљивих интереса енергије и ефикасне когенерације те ефикасно кориштење енергије.

Чланом 13. прописане су дјелатности које се сматрају енергетским дјелатностима у смислу предметног закона. Додатно дефинисано је и то да ће се посебним законима којима се уређују сектори електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата детаљно прописати енергетске дјелатности у сектору сектору.

Чланом 14. прописано је како се енергетске дјелатности обављају на основу рјешења, односно дозволе коју издаје Регулаторна комисија, као и то да ће се услови за обављање појединих дјелатности детаљније уредити секторским законима.

Чланом 15. прописана је општа обавеза енергетских субјеката који обављају више енергетских дјелатности или уз енергетску дјелатност обављају другу дјелатност да воде пословне књиге и састављају финансијске извјештаје за сваку енергетску дјелатност посебно и одвојено од других дјелатности. Раздвајање дјелатности обавеза је која за енергетске субјекте произилази из релевантних ЕУ директива.

Чланом 16. прописано је да се енергетском субјекту из сектора електричне енергије и природног гаса може наметнути обавеза пружања јавне услуге у циљу заштите потрошача, обезбјеђења сигурности снабдијевања, заштите околиша или стварања једнаких услова за конкуренцију, као и то да ће ово питање поближе дефинисати посебним законима којима се уређују ови сектори.

Чланом 17. прописана су права угроженог купца електричне енергије на субвенцију дијела трошкова за утрошену електричну енергију као и права заштићеног купца у погледу немогућности обуставе испоруке електричне енергије због неплаћања. Законом је дефинисано и то да Влада Федерације доноси уредбу којом уређује питања од значаја за заштиту угрожених и заштићених купаца као и питања која је потребно уредити наведеном уредбом, те је дефинисан начин обезбјеђења потребних средстава.

ДИО ТРЕЋИ – РЕГУЛИСАЊЕ И НАДЗОР ЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Чланом 18. Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине одређена је као регулаторно тијело које регулише и надзире тржишта у секторима електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата, принципи рада регулаторне комисије, независност регулаторне комисије те самосталност у раду и одговорност Парламенту Федерације.

Чланом 19-21. прописан је правни статус Регулаторне комисије као специјализиране, самосталне и непрофитне организације, назив и сједиште и печат Регулаторне комисије.

Чланом 22. прописани су општи циљеви рада Регулаторне комисије усмјерени на упостављање стабилног регулаторног оквира, промоцију конкурентног, ефикасног, флексибилног, сигурног и еколошки одрживог тржишта, унапређење енергетске ефикасности и друго.

Чланом 23. прописане су опште надлежности Регулаторне комисије укључујући издавање дозвола за обављање дјелатности, надгледање рада субјеката, доношење тарифних методологија и одређивање цијена и накнада, прописивање услова приступа треће стране и друго.

Чланом 24. прописан је састав Регулаторне комисије коју чине три члана, као и то да регулаторна комисија има секретара и запосленике у организационим јединицама. Додатно, прописан је и мандат чланова Регулаторне комисије који износи пет година те могућност именовања истог лица у састав Регулаторне комисије највише два пута.

Чланом 26. прописана су овлаштења предсједавајућег регулаторне комисије те годишње смјењивање чланова Регулаторне комисије на положају предсједавајућег.

Чланом 27. детаљно је уређена процедура избора и именовања чланова Регулаторне комисије, укључујући услове за избор, провођење јавног конкурса и именовање.

Чланом 28. прописане су околности због којих члан Регулаторне комисије не може бити именован или обављати наведену функцију, што укључује сродство са другим чланом Регулаторне комисије, правоснажну осуду за кривично дјело и друге случајеве.

Чланом 29. прописан је престанак мандата члана Регулаторне комисије и то за случајеве истека мандата или прије истека периода на који је именован по испуњењу прописаних услова. Како би се осигурао висок степен независност Регулаторне комисије, што је једна од обавеза из релевантних ЕУ директива, законом су таксативно побројани разлози за престанак мандата као и то да одлуку о разрјешењу доноси Парламент Федерације на основу образложеног приједлога Владе Федерације и послје спроведеног поступка у коме су утврђене све релевантне околности.

Чланом 30. прописана је обавеза Регулаторне комисије да донесе статут којим се уређују надлежности, организација и управљање, овлаштења, финансирање, јавност рада, заштита повјерљивих информација, акти Регулаторне комисије, те друга питања од значаја за њен рад.

Чланом 31. прописана је обавеза Регулаторне комисије да донесе етички кодекс и утврди правила и принципе етичког понашања чланова и радника Регулаторне комисије, питања спречавања сукоба интереса, злоупотребе положаја и поступања са повјерљивим информацијама.

Чланом 32. прописан је начин доношења одлука Регулаторне комисије у редовном поступку, као и у случају када члан Регулаторне комисије дође или сматра да је у сукобу интереса.

Чланом 33. прописана је јавност рада и приступ информацијама које су у посједу Регулаторне комисије.

Чланом 34. прописано да Регулаторна комисија доноси опште и појединачне акте који су потребни за њен рад и остваривање надлежности, коначност појединачних аката, могућност покретања управног спора, дејство одлука те чување аката и документације.

Чланом 35. прописан је буџет регулаторне комисије те самосталност у распоређивању буџета што је изричит захтјев из релевантних ЕУ директива који осигурава независност Регулаторне комисије. Додатно, чланом је прописано како Парламент Федерације одобрава буџет Регулаторне комисије сваке три године за трогодишњи плански период, обавеза објављивања буџета те ревизија финансијских извјештаја и буџетска резерва.

Чланом 36. прописан је начин финансирања Регулаторне комисије из прихода од регулаторних накнада које наплаћује од имаоца дозвола, једнократних накнада које се обрачунавају у појединачним поступцима пред Регулаторном комисијом те осталих прихода у складу са законом.

Чланом 37. прописано је достављање података Регулаторној комисији, кориштење података те надлежност Регулаторне комисије за доношење правила којим се уређују питања везана за редовно извјештавање.

Чланом 38. прописана је обавеза чланова и запосленика Регулаторне комисије да чувају тајност повјерљивих информација те надлежност за доношење правилника којим се уређују ова питања.

Чланом 39. прописана је надлежност Регулаторне комисије за рјешавање жалби и спорова у складу са законима којима се уређују сектори електричне енергије, природног гаса и нафтних деривата, те другим посебним законима, као и надлежност Регулаторне комисије за доношење правилника којим се уређују ова питања.

Чланом 40. прописана је обавеза Регулаторне комисије да поднесе извјештај о раду Парламенту Федерације најмање једном годишње те да сарађује са органима, институцијама, регулаторним комисијама и другим енергетским субјектима у Босни и Херцеговини.

Чланом 41-43. прописано је провођење регулаторног надгледања које врши Регулаторна комисија над имаоцима дозвола те врсте надгледања, дужности иматеља дозволе и овлаштене особе у поступку надгледања, сачињавање извјештаја о проведеном надгледању и садржај извјештаја, као и мјере и санкције за случај одступања од услова дозволе или за случај установљавања неправилности које су проузроковале или могу проузроковати штетне посљедице за крајње купце и учеснике на тржишту.

ДИО ЧЕТВРТИ – НАДЗОР

Чланом 44. прописано је провођење надзора над provedбом предметног закона и прописа донесених по основу предметног закона.

ДИО ПЕТИ - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члановима 45. и 46. прописане су казнене одредбе.

ДИО ШЕСТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 47. установљава се континуитет рада Регулаторне комисије и обављања дужности чланова Регулаторне комисије, те обавеза усклађивања Статута, рада и аката са одредбама предметног закона.

Чланом 48. прописана је примјена прописа у прелазном периоду до доношења подзаконских прописа по основу предметног закона.

Чланом 49. прописан је престанак примјене закона.

Чланом 50. прописано је ступање на снагу предметног закона.

IV - ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење овог закона није потребно обезбиједити додатна новчана средства у Буџету Федерације Босне и Херцеговине.

Obrazac broj: 2

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa		
Naziv prednacrt/nacrta zakona	Prednacrt zakona o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Datum	01.06.2022. godine	
Kontrolno područje	DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST		
Naziv prednacrt/nacrta zakona je naveden i razumljiv	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONZULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definirane	DA	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen	DA	
PREDLOŽENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nenormativna rješenja	DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi	DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima	DA	
Definirano je prijelazno razdoblje	DA	
PROCJENA PROVEDENA SUKLADNO UREDBI	DA	

URED VLADE FBiH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLADENOST
SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE
Željko Stanić, direktor Ureda

Datum i pečat

OVLAŠTENA OSOBA

Andrija Bera

